

Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har genom beslut den 29 april 2003 (prot. 2002/03:13, § 2) berett utrikesutskottet tillfälle att senast den 15 maj 2003 avge yttrande över proposition 2002/03:68 Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m. samt eventuella motioner.

Vid motionstidens utgång har kunnat konstateras att inga motioner väckts med anledning av propositionen.

Utrikesutskottet väljer att begränsa sitt yttrande till propositionens yrkande 3.

Ärendet

I propositionen föreslås ett antal lagändringar i syfte att anpassa den svenska lagstiftningen till rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning¹ (*propositionens yrkanden 1 och 2*).

EU:s medlemsstater har genom denna förordning avsett att på gemenskapsnivå reglera tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning som skall användas av medlemsstaternas militära försvar.

Tidigare har tullfrihet för viss militär utrustning reglerats genom nationell lagstiftning. Denna nationella kompetens upphörde då rådets förordning trädde i kraft. De nationella bestämmelser som hittills har reglerat tullfrihet för militär utrustning måste därför upphävas eller ändras. De föreslagna lagändringarna syftar således till att anpassa den svenska lagstiftningen till den nya EG-förordningen genom att upphäva en bestämmelse i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. (tullfrihetslagen) samt att införa hänvisningar till rådsförordningen i tullfrihetslagen och i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Samtidigt genomförs ett antal

¹ EGT L 25 av den 30.1.2003 Celex nr 32003R150.

ändringar av rent lagteknisk natur för att uppdatera vissa hänvisningar till EG-rättsakter.

I propositionen föreslås vidare att riksdagen skall godkänna avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter (*propositionens yrkande 3*) och att sekretariatet för den internationella arbetsgruppen, dess tjänstemän och sakkunniga som anlitas av sekretariatet samt familjemedlemmar som ingår i dessa personers hushåll skall åtnjuta den immunitet och de privilegier som följer av avtalet (*propositionens yrkande 4*).

Utrikesutskottets befattning med ärenden rörande utrikeshandel med krigsmateriel m.m. är visserligen omfattande men berör i allt väsentligt andra aspekter än de som tas upp i här aktuella avsnitt av propositionen. Frågan om immunitet och privilegier är teknisk till sin natur och av enkel beskaffenhet. Utskottet avstår därför att lämna synpunkter på den del av ärendet som omfattas av yrkandena 1, 2 och 4.

En internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter

Propositionen

Regeringen anser att diskussionen om globala gemensamma nyttigheter innebär nya möjligheter att tillsammans med internationella institutioner, andra länder, näringsliv, m.fl. lyfta fram behovet av ett ökat ansvarstagande för gränsöverskridande frågor. Mot den bakgrunden föreslog Sverige tillsammans med Frankrike i samband med den internationella konferensen för utvecklingsfinansiering i Monterrey 2002 att en oberoende internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter – The International Task Force on Global Public Goods – skulle inrättas. Då initiativet togs väl emot lanserades det i samband med världstoppmötet om hållbar utveckling som hölls i Johannesburg 26 augusti–4 september 2002. Under hösten 2002 fortsatte förberedelserna, och Sverige och Frankrike har nu enats om arbetsgruppens sammansättning och arbetsformer.

Arbetsgruppen skall ledas av två ordförande och kommer att bestå av ca 15 högt ansedda personer med erkänd internationell kompetens inom sina respektive områden.

Arbetsgruppens uppdrag blir att undersöka hur de viktigaste globala gemensamma nyttigheterna tillhandahålls i dag samt föreslå hur dessa bättre kan hanteras och finansieras för att bekämpa fattigdomen och bidra till en hållbar utveckling. Den internationella arbetsgruppen skall på grundval av sina rön presentera en slutrapport med rekommendationer och riktlinjer till dem som utformar politiken. Arbetsgruppen skall även bidra till att rekommendationerna får en vid spridning och till fullo beaktas av beslutsfattarna. Gruppens arbete kommer att inledas under första halvåret 2003 och beräknas vara klart

2005. Ett internationellt sekretariat som skall stödja gruppens arbete med analys och administration kommer att etableras i Stockholm.

Arbetsgruppen upprättas formellt genom det avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering som bilagts propositionen. De båda länderna åtar sig därigenom att bistå med finansiellt stöd. Även andra intressenter, såsom regeringar och internationella organisationer, kommer att inbjudas att samverka och att bidra med finansiellt stöd till arbetsgruppen. Gruppen skall i sitt arbete bistås av ett sekretariat som skall förläggas till Stockholm. Sekretariatets verksamhet skall finansieras gemensamt av Sverige och Frankrike, och andra givarländer skall inbjudas att bidra.

Eftersom arbetsgruppen har ett relativt kort mandat har det inte ansetts befogat att upprätta en ny internationell organisation för detta ändamål. Regeringen föreslår därför ett samarbete med Global Water Partnership Organisation (GWPO), som är en organisation med ett närliggande mandat. Sekretariatet etableras som en del av GWPO:s juridiska person, men med separat identitet, verksamhet, finansiering, redovisning och revision. Detta samarbete regleras genom ett separat avtal mellan regeringen och GWPO, vilket inte är av den beskaffenheten att riksdagens godkännande krävs.

Enligt regeringens bedömning torde de enda kostnader som uppkommer som en direkt följd av denna proposition vara kostnaderna för sådant ekonomiskt bidrag som Sverige skall lämna till sekretariatet enligt avtalets bilaga III, artikel V, dvs. inkomstskatt erlagd för svenskar i sekretariatet. Kostnader som uppkommer med anledning av denna proposition skall tas inom ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 8:1 Biståndsverksamhet, anslagspost 1 Multilateralt utvecklingssamarbete, delpost 3 Övrigt multilateralt samarbete.

Utskottets överväganden

Allteftersom utvecklingen går mot en ökad globalisering växer insikten om betydelsen av globala gemensamma nyttigheter, vilka förenklat kan beskrivas som olika internationella angelägenheter som inte längre kan hanteras eller finansieras på nationell nivå utan kräver utökat samarbete mellan stater och andra internationella aktörer. Det rör sig om de nyttigheter som vi i Sverige i hög grad förknippar med det goda samhället – alltifrån finansiell stabilitet till hälsa, miljö, vatten och luft. I globaliseringens tidevarv har dessa nyttigheter blivit just globala. Ofta betraktas de som självklara, men det finns ingen som sammanhållet tar ansvar för dem, värnar dem eller investerar i dem. De problem som följer därav har inom riksdagen uppmärksamrats bl.a. av utrikesutskottet (övergripande globaliseringsproblem och utvecklingsfrågor), av finansutskottet (de internationella finansmarknaderna) och av miljö- och jordbruksutskottet (hållbar utveckling och miljöfrågor). Senast har frågorna berörts i det sammansatta utrikes-, miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2002/03:UMJU1 Johannesburg – FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling, vilket kommer att debatteras den 15 maj.

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att, utifrån det perspektiv som anläggs i avtalet, framför allt i dess bilaga 1, förbättra kunskapsläget om hur de viktigaste globala gemensamma nyttigheterna tillhandahålls i dag samt att utarbeta förslag om hur de bättre skall kunna hanteras och finansieras för att utifrån ett perspektiv av internationell solidaritet i en globaliserad värld bekämpa fattigdomen, bidra till en hållbar utveckling samt även i övrigt uppnå millennieutvecklingsmålen.

Mot bakgrund av det anförda menar utrikesutskottet att propositionens yrkande 3 om godkännande av avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter bör tillstyrkas.

Utskottet har ingen invändning mot att kostnaderna för Sveriges engagemang i den internationella arbetsgruppen för globala gemensamma nyttigheter och som följer av det här aktuella avtalet mellan Sverige och Frankrike finansieras, såsom föreslås i propositionen, med medel som riksdagen anslår inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 8:1 Biståndsverksamhet.

Stockholm den 13 maj 2003

På utrikesutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Berndt Ekholm (s), Carl B Hamilton (fp), Carina Hägg (s), Birgitta Ahlqvist (s), Holger Gustafsson (kd), Lars Ohly (v), Kent Härstedt (s), Göran Lindblad (m), Agne Hansson (c), Kenneth G Forslund (s), Ewa Björling (m), Lotta N Hedström (mp), Anita Johansson (s), Inger Segelström (s), Birgitta Ohlsson (fp) och Kaj Nordquist (s).